

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ АКАДЕМІЇ

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ: ІДЕЇ, ТРАЄКТОРІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2026

УДК 378.091.12:005.336.5-057.875

ББК 74.489.4

П 78

*Рекомендовано до друку вченою радою гуманітарного факультету
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол № 2 від 25 лютого 2026 року)*

Упорядники:

Циганюк Л. І., доктор філософії з музикознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та методики музичної освіти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Качуринець Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри вокалу та диригентсько-хорових дисциплін Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Професійне зростання молоді: ідеї, траєкторії, перспективи : збірник наукових праць студентської молоді / упорядники Л. Циганюк, Л. Качуринець. Хмельницький : ХГПА, 2026. Вип. V. 472 с.

Рецензенти:

Бучківська Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій, декан гуманітарного факультету Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Топорівська Я. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, декан факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Зарицька А. А. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки

Відповідальність за висвітлений матеріал у публікаціях несуть автори цих публікацій.

©Циганюк Л.І., 2026
©Качуринець Л.В., 2026

Наталія Наприківська. Художньо-естетичні засади використання типографіки в дизайні сучасного постера: від традицій до цифрових інновацій.....	123
Злата Слободенюк. Плакат як форма культурної комунікації для української інтернет-спільноти.....	132
Євгенія Ульянова. Створення серії плакатів для популяризації благодійності.....	138
Дмитро Мацієвський. Візуальний код української культури в дизайні сучасних тематичних календарів.....	144
Дар'я Сенчакова. Створення авторського шрифту на основі орнаментів регіонів України.....	152
Анастасія Вождай. Художня стилістика обкладинки як чинник естетичної рецепції роману.....	157
Анастасія Сміхнова. Серія ілюстрацій до українських казок.....	167
Ростислав Липка. Декоративне панно в інтер'єрі громадських споруд.....	171
<hr/>	
Катерина Янішевська. Інноваційні підходи до викладання дизайну в контексті поєднання традицій та сучасних мистецьких практик.....	178
Соломія Калин. Графічні засоби формування бренд-ідеї ідентичності в процесі фахової підготовки дизайнерів.....	183
Вадим Куницький. Колір і типографіка як елементи айдентики в UI-дизайні fashion-застосунків.....	190
Анастасія Іваненко. Стилзація біоформи як інструмент створення комунікативного образу в дизайні артбуку.....	194
Дарина Гошко. Етнопринти як культурний текстильний код у формуванні сучасного фірмового стилю.....	199
Павло Ярмолович. Фірмовий стиль магазину з етнічним одягом та аксесуарами.....	205
Нікіта Жиляєв. Гумор у гріхах: іронічні назви та візуали для подарункових винних сетів.....	211
<hr/>	
Дарія Перепечай. Роль логотипу у процесі професійного становлення молодого дизайнера.....	217
Валерія Грищенко. Редизайн логотипу як інструмент оновлення корпоративного стилю бренду.....	224
Ірина Горінова. Особливості створення логотипу та брендбуку для іт-стартапу.....	229
Анастасія Чернецька. Особливості створення фірмового стилю для магазинів дитячих іграшок.....	233
Поліна Карпук. Роль фірмового стилю у формуванні бренду кав'ярні.....	239
Вікторія Костюк. Поєднання традиційних орнаментів і сучасного дизайну у фірмовому стилі магазину солодошів.....	243
Олександр Гуменюк, Світлана Борисова. Дизайн фасадної вивіски у контексті сучасних тенденцій графічного дизайну.....	248
Ніна Клочкова. Вплив розміру приміщення на концептуальні дизайнерські рішення.....	255

ВПЛИВ РОЗМІРУ ПРИМІЩЕННЯ НА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ДИЗАЙНЕРСЬКІ РІШЕННЯ

Ніна КЛОЧКОВА,

*студентка I курсу магістратури спеціальності 022 Дизайн середовища
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

науковий керівник:

*доцент кафедри образотворчого мистецтва дизайну та методики їх навчання
Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка*

Наталія ДАЦЮК

У статті досліджується вплив розміру приміщення на формування концептуальних дизайнерських рішень інтер'єру кав'ярень. Розглянуто особливості проектування малих, середніх та великих кав'ярень з урахуванням планувальної структури, зонування, стилістики, матеріалів, кольорових рішень та освітлення. Інтер'єр кав'ярні аналізується як інструмент комунікації з відвідувачем, що впливає на його емоційний стан, поведінкові сценарії та тривалість перебування у просторі. Особливу увагу приділено ергономічним аспектам, просторовій композиції та психологічному сприйняттю інтер'єрного середовища залежно від масштабу простору. У роботі визначено основні сценарії перебування відвідувачів у кав'ярнях різного розміру та окреслено принципи формування комфортного, функціонального й естетично цілісного середовища відповідно до сучасних тенденцій дизайну громадських просторів.

Ключові слова: *інтер'єр кав'ярні, дизайн громадських просторів, масштаб простору, сценарії перебування, зонування, освітлення інтер'єру, психологія сприйняття простору, концептуальні дизайнерські рішення*

Одним із ключових факторів, що визначає характер концепції інтер'єру, є розмір приміщення. Площа безпосередньо впливає на планувальну структуру,

можливості зонування, вибір стилістики, меблів, освітлення та загальну атмосферу простору. В статті буде розглядатись вплив розміру приміщення на концептуальні дизайнерські рішення на прикладі кав'ярень.

Невеликі, середні та великі кав'ярні потребують принципово різних підходів до формування дизайну, що зумовлює актуальність дослідження впливу масштабу простору на концептуальні дизайнерські рішення. інтер'єр кав'ярні дедалі частіше розглядається як інструмент комунікації з відвідувачем, що впливає на його емоційний стан, поведінку та лояльність до закладу. У цьому контексті дизайнерські рішення набувають концептуального характеру, поєднуючи естетичні, функціональні та психологічні аспекти.

Площа приміщення безпосередньо впливає на вибір стилістики інтер'єру. Невеликі простори краще сприймають стримані, лаконічні стилі з мінімальною кількістю декоративних елементів. Середні та великі кав'ярні, навпаки, дозволяють застосовувати еkleктичні поєднання стилів, складні фактури та насичені кольорові акценти.

Масштаб простору визначає не лише естетику, а й характер взаємодії відвідувача з інтер'єром. У великих кав'ярнях стилістика часто підкреслює публічність і відкритість, тоді як у малих – інтимність і затишок.

Для кращого розуміння ергономіки кав'ярень слід розглянути технологічний процес, що проходить у залі прийому їжі. Він має ряд етапів: вхід та прохід до столу, вибір страв, розміщення за столом, приймання їжі, вихід (Маркович, 2016:33). Використовуються дві форми обслуговування процесу - самообслуговування та обслуговування офіціантами. На об'ємно-планувальне рішення залів впливає ряд умов процесу (асортименти страв, час перебування, форма обслуговування), які є визначальними для типологічного поділу підприємств харчування на: буфет, бар, кафе, закусоchnу, їдальню, ресторан.

Найголовніше, що закладається в просторовій композиції, – це обсягові співвідношення мас, які утворюють композицію інтер'єрного простору (Маркович, 2016:56). Тут можливі два принципово різні підходи: розміщення

переважної більшості об'ємів по периметру простору, коли центральний простір залишається зорво відкритим, або розміщення основної «маси» в центрі. Перший варіант активно використовується у громадських спорудах.

Змінюючи співвідношення мас, дизайнер може досягти потрібного враження – від повної ізолюваності простору до злиття його з навколишнім простором, а інші просторові характеристики допоможуть підсилити обране вирішення.

Особливості сприйняття інтер'єру. Естетичний вплив архітектури тісно пов'язаний з особливостями емоційного сприйняття людиною двох видів форм – об'ємних і просторових. Умови одночасного огляду просторової форми визначають особливості «інтер'єрного» сприйняття (Маркович, 2016:53).

Перша особливість пов'язана з панорамним охопленням «формиоболонки», що ніби огортає глядача з усіх боків – це 5–6 одночасно видимих поверхонь: підлога, стелі, стіни.

Друга особливість сприйняття проявляється у відчутті «інтер'єрного» масштабу закритих просторів порівняно з відкритими або природними.

Третя – у достовірності відчуття форми й фізичних розмірів простору через близькість об'єктів спостереження.

Четверта особливість полягає у відчутті кінцевої обмеженості просторової форми. Цим же викликане прагнення уникнути абсолютної замкнутості просторів і встановити візуальні зв'язки з природою.

Інтер'єрний простір має відносний тричастинний поділ на плани – передній (ближній), проміжний (середній) і задній (далекий). Просторові плани завжди реальні, і їх відносна глибина визначається відстанями конкретного простору, що змінюється від кількох до сотень метрів (Маркович, 2016:53).

Принципи формування дизайну малих кав'ярень (до 40 м²). Малі кав'ярні характеризуються обмеженим простором, що вимагає максимально раціонального підходу до планування. Основним принципом формування дизайну є функціональність та ергономіка. Кожен елемент інтер'єру має

виконувати чітко визначену роль, а багатофункціональні меблі стають ключовим інструментом оптимізації простору.

У таких закладах часто застосовуються відкриті планувальні рішення, мінімальна кількість перегородок та використання вертикального простору. Світлі кольори, дзеркальні поверхні та скло візуально розширюють приміщення, створюючи відчуття єдності простору та легкості (Blago, 2025).

Світлі відтінки відіграють ключову роль у створенні більшого простору в приміщенні, ніж є насправді. Завдяки здатності відбивати світло, вони допомагають зробити кімнату світлішою, повітрянішою та просторішою. (Карєва, 2024).

Одним із ефективних прийомів, що дозволяють візуально розширити простір приміщення, є фарбування стін, підлоги та стелі в один тон. Коли всі поверхні виконані в одному кольорі, межі між ними розмиваються і простір сприймається як єдине ціле. Рішення використовувати один колір для всіх поверхонь, особливо актуально для приміщень з низькими стелями та обмеженим природним освітленням (де важливо отримати відчуття легкості та простору). Цей метод працює тому, що око не фіксується на переходах різних кольорів, створюючи ілюзію нескінченності та розширення меж.

Для візуального збільшення простору застосовуються: білий, світло-бежевий, кремовий, світло-сірий, блакитний, світло-рожевий, м'ятний і постільний (Карєва, 2024). Щоб досягти візуального розширення простору, використовують покриття підлоги з мінімальними стиками, обирають плитку середнього або великого розміру. Дрібна плитка може створити занадто багато швів і ліній, що візуально подрібнюють простір і погіршують ефект світлих відтінків. Плитка, укладена по діагоналі, розширює простір, вертикальні лінії плитки на стінах збільшують висоту стель, а горизонтальні розширюють простір (Карєва, 2024).

Ще одним фактором, на який варто звернути увагу є матеріали обробки віконних рам. Світлі рами та підвіконня відбивають світло всередину

приміщення, тоді як деревні та темні відтінки світло затримують, погіршуючи візуальне сприйняття габаритів приміщення.

Освітлення відіграє не меншу роль: правильне розташування ламп і використання багаторівневого освітлення створює об'єм і допомагає підкреслити різні зони. Точкові світильники можуть додати кімнаті глибини, тоді як м'яке загальне освітлення зробить атмосферу більш затишною і комфортною (blago, 2025). Стилістично малі кав'ярні тяжіють до мінімалізму, скандинавського стилю або лофту з лаконічними акцентами.

Також рекомендується дотримуватись балансу між «Less is more» та «Less is bore». Часто маленькі простори через акцент на функції стають максимально мінімалістичними, що робить їх нецікавими. Натомість, дизайн має бути людиноцентричним та сповненим власної індивідуальності. Знайти її – ключове завдання під час проектування будь-якого простору (Асімотов, Карєва, 2024).

Для кращого освітлення простору можуть застосовуватись сервіси, які допомагають визначити години сонячного світла в приміщенні для планування розташування меблів відповідно до природного освітлення (Карєва, 2024).

Збалансовані рішення для проектування кав'ярень середнього розміру (40–120 м²). Кав'ярні середнього розміру мають значно більший потенціал для реалізації концептуальних дизайнерських ідей. У таких приміщеннях з'являється можливість чіткого функціонального зонування: зона бару, посадкові місця, простір для роботи з ноутбуками, а іноді й невелика лаунж-зона.

Дизайнери можуть експериментувати з поєднанням матеріалів, кольорів та освітлення, створюючи багатопланову композицію простору. Важливу роль відіграє баланс між відкритістю та камерністю: використання напівпрозорих перегородок, різнорівневого освітлення та меблів різного типу дозволяє формувати різні сценарії перебування відвідувачів (Новосельчук, 2020:32).

Основні сценарії перебування відвідувачів у кав'ярнях середнього розміру:

1. «Швидка кава» (5–15 хв) Це люди в дорозі, мешканці району, офісні працівники. Модель поведінки: зайшов → замовив → випив/забрав → пішов. Застосовуються такі просторові рішення: барна стійка з високими табуретами або вузькі стоячі столики, чітка видимість бариста та меню та мінімум декору в цій зоні. Застосовуються контрастні кольори (темний низ та світлий верх) та акценти (чорний, графіт, теракота). Використовується яскравіше освітлення (3000–3500К), лінійні світильники над баром та робиться акцент на зону меню та кавомашину.

2. «Соціальний сценарій» (30–60 хв) складають друзі, пари, невеликі компанії. Поведінка: спілкування, десерт, фото, повторні замовлення.

Просторові рішення: столики на 2–4 особи, дивани вздовж стін, напівпрозорі перегородки: рейки, скло, текстиль, застосовуються текстури дерева, теплі кольори (кавовий, карамельний, молочний, оливковий), акцентні стіни або ніші, м'яке, локальне освітлення, підвісні світильники над столами, настінні бра для камерності

3. «Робочий/навчальний сценарій» (1–3 години) – фрилансери, студенти, віддалені працівники.

4. «Камерний/усамітнений сценарій» складають інтроверти, читачі, люди на побаченні. Поведінка: довге сидіння, спокій, приватність.

Просторові рішення: ніші, закутки, високі спинки диванів, глибоких кольорів (бордо, темно-зелений, індиго), теплого освітлення (2700–3000К)

У кав'ярнях 40–120 м² застосовується баланс відкритості та камерності. Рекомендується застосовувати різну висоту світла (стеля + локальне), контрастні матеріали підлоги, меблі різної висоти, текстури натурального дерева, мікроцемент, камінь або його імітація, метал з матовим покриттям, живі або стабілізовані рослини (Березовенко, 2025).

Великі кав'ярні та кавові холи (120+ м²): стратегія масштабного простору. Великі кав'ярні та кавові холи потребують стратегічного підходу до організації простору. Основним завданням дизайну є уникнення відчуття порожнечі та холодності. Для цього застосовується складне зонування з використанням

архітектурних елементів, меблевих груп, зелених насаджень та акцентного освітлення.

У масштабних просторах дизайн часто набуває концептуального характеру, стаючи частиною брендингу закладу. Тут можливе використання індустриальних мотивів, елементів арт-дизайну, інсталяцій та унікальних просторових рішень. Велика площа дозволяє створювати різноманітні функціональні сценарії: від швидкого споживання кави до проведення подій і соціальних зустрічей.

Якщо в середніх кав'ярнях дизайн адаптується до гостя, то у великих – гость адаптується до сценаріїв простору. При розробці дизайнери стикаються з наступними викликами: масштаб (простір не має «здаватися порожнім»), шум і акустика, навігація, різна швидкість перебування гостей

Основні сценарії перебування

1. Транзитний сценарій (5–10 хв) – великий потік, бізнес-центри, ТРЦ, вокзали. Характеризується швидким рухом, мінімальним контактом з простором.

2. Соціальний/громадський сценарій (45–90 хв) складають групи, зустрічі, нетворкінг. Поведінка: пересування між зонами, замовлення їжі.

3. Подієвий сценарій (івенти, лекції, виставки)

4. Робочий/коворкінг-сценарій (2–6 годин) складають фрилансери, команди. Поведінка: тривале перебування, стабільний ритм.

5. Камерний/лаунж-сценарій

Для великих закладів мають бути акустичні рішення (стелі, панелі, штори), зносостійка підлога, масштабні елементи (довгі світильники, великі рослини) (Новосельчук, 2020:44). Слід уникати дрібного декору, однотипних меблів, «порожніх» зон без сценарію. Рекомендується 60–70% – нейтральна база, 20–30% – теплі матеріали, 5–10% – акценти. Світло застосовується як інструмент навігації. Воно веде гостя, ділить простір, змінює сценарії протягом дня. Головний принцип великих кав'ярень – великий простір має багато ритмів, але одну ідентичність.

Психологічне сприйняття простору є важливим аспектом дизайнерських рішень. Малі кав'ярні створюють відчуття близькості, безпеки та персоналізованого сервісу, що сприяє формуванню емоційного зв'язку між відвідувачем і закладом (Березовенко, 2025).

Середні та великі простори асоціюються з динамікою, соціальною активністю та різноманіттям досвіду. Проте без продуманого дизайну такі приміщення можуть викликати відчуття відчуженості. Саме тому роль дизайнера полягає у створенні гармонійної атмосфери, де масштаб простору відповідає очікуванням та психологічним потребам користувачів.

Отже, розмір приміщення є визначальним фактором у формуванні концептуальних дизайнерських рішень інтер'єру кав'ярень. Кожна категорія площі потребує специфічних підходів до планування, стилістики та організації атмосфери. Усвідомлення взаємозв'язку між масштабом простору та психологічним сприйняттям дозволяє створювати ефективні, комфортні та естетично привабливі кав'ярні, що відповідають сучасним вимогам користувачів.

Принципи дизайну малих кав'ярень зосереджені на візуальному розширенні простору та створенні затишної атмосфери, використовуючи світлі кольори, функціональне освітлення (тепле світло, лампи Едісона), природні матеріали (дерево, камінь), багатозонне освітлення та мінімалістичні, але комфортні меблі з акцентом на текстури, щоб зробити невеликий простір привабливим та функціональним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асімотов А., Карєва В. (2024). 5 порад для дизайну інтер'єру обмеженого простору. Вилучено з: <https://surl.lu/eaffoi>
2. Березовенко О. (2025). 10+ закладів, які відкрили в Києві в грудні. *The Village Україна* Вилучено з: <https://surl.li/euwmgo>
3. Влог компанії blago (2025). Як створити функціональний простір у маленьких квартирах. Вилучено з: <https://surl.li/jlqkug>

3. Карєва В. (2024). Правила ефективного дизайну інтер'єру маленького житла та модульних будинків. *Хмарочос. Київський міський журнал*. Вилучено з: <https://surl.li/suuajf>

4. Маркович, М. Й. (2016). Основи проектування інтер'єрів: курс лекцій. Ч. 2. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка

5. Новосельчук Н.Є. (2020) Дизайн інтер'єру. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

